

ROLANDS LEBUSS

EKSPERTS

Eksperta sertifikāts Nr. 005.

Sertifikāts izsniegts 14.05.2010., derīgs līdz 13.05.2023.

SIA KVL Baltic

SIA Firma L4

RL/221/01.10.2018.

Eksperta Rolanda Lebusa (eksperta sertifikāts Nr. 005; sertifikāts izsniegts 08.04.2013, derīgs līdz 13.05.2023) atzinums par plānotā smilts karjera izstrādes un zivju dīkšsaimniecības izveides Mārupes novadā, nekustamajos īpašumos „Liellauki” (kadastra Nr. 80760111455, zemes vienības kadastra apzīmējums Nr. 80760110699) un „Strautmaļi” (kadastra Nr. 80760110112) ietekmi uz savvaļas putnu populācijām.

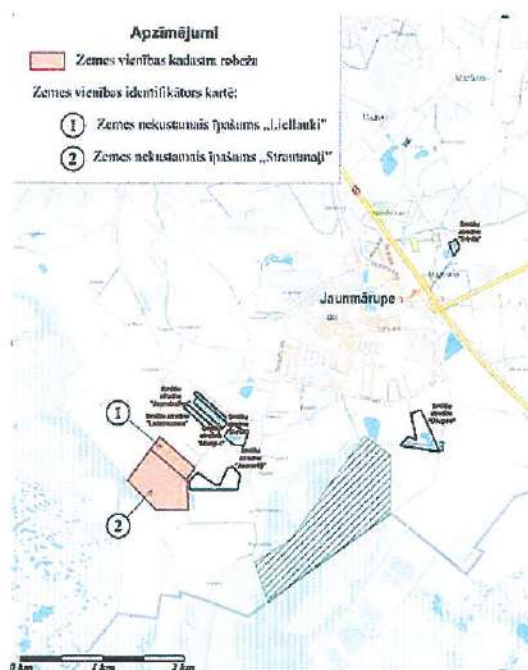
Atzinums sagatavots saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 925 (Rīgā 2010. gada 30. septembrī, prot. Nr. 50 7. § “Sugu un biotopu aizsardzības jomas ekspertu atzinuma saturs un tajā ietvertās minimālās prasības”. Atzinums sagatavots atbilstoši eksperta kompetencei, kas ļauj izvērtēt putnus.

2.1. biotopu grupa, suga vai sugu grupa, par kuru sniedz atzinumu;

Putni un to dzīvotnes (atbilstoši kompetencei).

2.2. pētāmās teritorijas apsekošanas datums un meteoroloģiskie apstākļi, apsekošanas ilgums, atrašanās vieta (kadastra numurs, adrese, platība) un izpētes metodes (piemēram, transektes, randomizēta parauglaukumu izvēle, fotofiksācija, maršruta iezīmēšana ar ģeogrāfiskās pozicionēšanas sistēmu);

Izvērtējamā teritorija Mārupes novadā, nekustamajos īpašumos „Liellauki” (kadastra Nr. 80760111455, zemes vienības kadastra apzīmējums Nr. 80760110699) un „Strautmaļi” (kadastra Nr. 80760110112) apsekots š.g. 14. septembrī, laikā no plkst. 10:50 līdz plkst. 11:55, apsekošanā piedaloties SIA KVL Baltic pārstāvim Konstantīnam Grabovskim.

1.attēls. Izvērtējamā teritorija (pēc pasūtītāja iesniegtajiem materiāliem).

Laika apstākļi teritorijas apsekošanas laikā putnu augstai aktivitātei labvēlīgi un tā ir atbilstoši sezonai, diennakts laikam un citiem apstākļiem augsta.

Saulains, mākoņi 30–40%, vējš 2–4 balles, gaisa temperatūra +17°C.

Izvērtējamā teritorijā veikta rekognoscējoša izpēte. Tā apsekota, pārvietojoties kājām. Apsekošanā izmantots binoklis, fotoaparāts un GPS ierīce ar precizitāti 2–6 m.

Atzinuma sagatavošanā izmantota arī cita pieejamā ornitoloģiskā informācija, kā arī veikta kartogrāfiska analīze, izmantojot dažādu karšu, *Natura 2000* teritoriju, putniem nozīmīgo vietu un ornitoloģisko datu digitālos slāņus.

2.3. teritorijas statuss atbilstoši aizsargājamām dabas teritorijām noteiktajam statusam (piemēram, mikroliegums, dabas liegums, dabas parks, nacionālais parks), aizsargājamās teritorijas funkcionālā zona, kurā atrodas pētāmā teritorija, ja tā atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā;

Izvērtējamā teritorija, tās R stūrī robežojas ar *Natura 2000* teritoriju un putniem nozīmīgo vietu "Cenas tūrelis". Citas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (ĪADT) no izvērtējamās teritorijas atrodas tādā attālumā, kādā saimnieciskā darbība pēdējā neietekmēs minēto ĪADT ornitofaunu, tajā skaitā arī kumulatīvo ietekmju aspektā.

2.4. atzinuma sniegšanas mērķis (piemēram, mikrolieguma izveidošana, dabas aizsardzības plāna izstrāde, detālplānojuma izstrāde, atzinums saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, plānotās darbības vai pasākuma izvērtējums);

Atzinuma sniegšanas mērķis ir plānotā smilts atradnes izstrādes un zivju dīkšsaimniecības izveides ietekmes izvērtējums uz savvaļas putnu populācijām.

Saskaņā ar pasūtītāja iesniegumu, zivju dīkšsaimniecības izveide nekustamajā īpašumā ietver infrastruktūras izveidi (piebraucamā ceļa un citu infrastruktūras objektu ierīkošana un/vai izbūvi) un smilts materiāla ieguvī. Virs smilts nogulumiem esošā augsne tiks izmantota teritorijas rekultivācijai, apzaļumošanai un realizācijai – tā vaļņos tiks novietota gar ieguves laukuma robežām un pēc smilts ieguves izmantota rekultivācijas darbiem, savukārt atlikušais augsnes apjoms tiks realizēts.

Darbības īstenošanai jaunu ceļu vai pievedcelu būvniecība netiek paredzēta. Iebraukšana ieguves vietā notiks no ZA pa iebrauktuvi caur zemes īpašumiem ar kadastra Nr. 80760110020, Nr. 80760110139, Nr. 80760110255 un Nr. 80760110267. Darbības veikšanai netiek paredzēts veidot jaunus infrastruktūras objektus. Transporta un tehniskas vienības darbu laikā paredzēts novietot uz A no ieguves vietas zemes īpašumā „Jaunviesītes”, kur jau ir izveidota nepieciešamā infrastruktūra.

Smilts materiāla ieguvē paredzēts pielietot jau aprobētu un funkcionējošu tehnoloģisko ciklu, kas tiek izmantots atradnēs „Jaunviesītes” un „Jaunviesītes-2”. Smilts ieguve projektā norādītā platībā un dziļumos tiks veikta divās kāplēs: pirmajā kāplē ar ekskavatoru izrokot virs un zem gruntsūdens līmeņa; otrajā kāplē ar zemessūcēju zem karjera ūdens līmeņa. Sākotnēji teritorijā tiek noņemta segkārtā (augšne), kam seko smilts izrakšana ar ekskavatoru līdz ekskavatoram sasniedzamam dziļumam aptuveni 3 m. Izraktā smilts tiek novietota ieguves laukuma teritorijā pagaidu krautnēs (līdz 5 – 20 tūkst. m³ apjomā). Materiāla atūdeņošanas tehnoloģija paredz, ka ūdens no atūdeņošanas krautnēm tiks novirzīts un paštecē ceļā noplūdis atpakaļ karjerā (teritorijā no kurienes izcelts smilts un ūdens maisījums). Krautnes tiek izvietotas uz slīpas pamatnes, kas nodrošina notecējošo ūdeni noplūdi atpakaļ karjerā. Pēc smilts materiāla dabīgas atūdeņošanās tas tiek realizēts – izvests pasūtītājiem būvniecības darbu veikšanai.

2.5. vispārīgs pētāmās teritorijas apraksts, arī informācija par teritorijas reljefu un mikroreljefu, hidroloģisko režīmu, sastopamajiem biotopiem un attiecīgās grupas sugām, kā arī apsaimniekošanu (arī informāciju par teritorijas vēsturisko apsaimniekošanu, ja tāda zināma), norādot dabisko, daļēji dabisko un antropogēnas izcelsmes platību īpatsvaru;

Izvērtējamās teritorijas centrālajā daļā 3–4 m augsts krūmāju masīvs, kuru pamatā veido kārkli. Ap to nesen sēts zālājs. Augsnes kūdrainas, reljefs līdzens (skatīt 2.–5. attēlu).

2.–5.attēls.

DA izvērtējamā teritorija robežojas ar meliorācijas sistēmas ūdensnoteku Dzilnupi. Uz ZA no teritorijas atrodas meliorācijas novadgrāvis. Arī izvērtējamās teritorijas perifērijā atklātās platības un meža zemes meliorētas ar intensīvu grāvju tīklu, plats un dziļš novadgrāvis stiepjas arī gar Cenas tīreli un viens liels arī tā perifērijā tuvu purva malai, purva daļā (skatīt 6.–7. attēlu).

5.–6.attēls. Grāvji gar Cenas tīreļa malu un tā perifērijā.

Purva malā jauns līdz vidēja vecuma mežs, pamatā sīklapji (dominē bērzi), mazākā mērā priedes.

Izvērtējamai teritorijai pieguļ kūdras lauki, kas sagatavoti ieguvei – noņemta veģetācija, iztīrīti kontūrgrāvji un karta grāvji, sāktā kūdras ieguve, bet apsekošanas laikā tā nenotiek (skatīt 7.–8. attēlu).

7.–8.attēls.

Uz DA no izvērtējamās teritorijas atrodas ilgstošā laika periodā izstrādāti smilšu karjeri, karjeri aizpildīti ar ūdeni (ūdens pieplūde karjeros no gruntsūdeņiem), faktiski bez veģetācijas, zemiem krastiem (skatīt 9.–10. attēlu).

9.–10.attēls.

Karjeros un tuvākajā apkaimē (līdz 300 m attālumā no tiem) dzirdams patstāvīgs tehnikas troksnis, apsekošanas laikā novērota mērena smiltis transportējoša automašīnu kustība.

2.6. ģīs piegulošās teritorijas raksturojums;

Izvērtējamai teritorijai no D, Z un A pieguļ lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kas mijas ar viensētu un ciematu apbūvi, kā arī Cenas tīrelis, kas atrodas uz R no tās. Apkaimē blīvs ceļu un citas infrastruktūras tīkls.

2.7. konstatētās īpaši aizsargājamās sugas vai sugu grupas un to izplatības īpatnības, norādot izmantotos informācijas avotus, noteikšanas metodiku un vērtēšanas kritērijus, kā arī esošie un potenciālie (ja tos iespējams identificēt) apdraudošie faktori apsekotajā teritorijā un to ietekmes vērtējums;

Apsekošanas laikā nav konstatēta neviena īpaši aizsargājamā putnu suga¹. Nav konstatētas arī putnu sugas, kuru aizsardzībai veidojami mikroliegumi² un Latvijas Sarkanajā grāmatā iekļautās putnu sugas.

¹ Ministru kabineta noteikumi Nr.396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu"(2000.gada 14.novembrī).

² Ministru kabineta noteikumi Nr.940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu" (2012.gada 18.decembrī)

2.8. konstatētie Latvijā un Eiropas Savienībā īpaši aizsargājamie biotopi, biotopi ar specifiskām izplatības īpatnībām Latvijā un konstatēto biotopu kvalitāte, norādot izmantotos informācijas avotus, noteikšanas metodiku un vērtēšanas kritērijus, kā arī esošie un potenciālie (ja tos iespējams identificēt) apdraudošie faktori apsekotajā teritorijā un to ietekmes vērtējums;

2.9. citas apsekotās teritorijas bioloģiskās daudzveidības un ainavas saglabāšanai nozīmīgas vērtības, piemēram, dižkoki, veci koki, alejas, zinātniski nozīmīgas sugu atradnes;

2.8. un 2.9. punkti nav manā kompetencē.

2.10. pētāmās teritorijas aizsargājamo dabas un ainavas vērtību lahvēlīga aizsardzības statusa nodrošināšanas prasības un darbības, lai uzlabotu konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību neatkarīgi no to aizsardzības statusa;

Atbilstoši secinājumiem šī atzinuma 2.11. punktā.

2.11. secinājumi par plānotās darbības vai pasākuma ietekmi uz konstatēto sugu un biotopu stāvokli un bioloģisko vērtību, kā arī uz piegulošo teritoriju un nosacījumi darbības vai pasākuma veikšanai.

Izvērtējamā teritorijā nav nozīmīgu ligzdojošo putnu dzīvotņu un tādu nav arī tuvākajā apkaimē, ieskaitot tai piegulošo Cenas tīreļa perifēriju, kura kalpo kā neskartās purva daļas buferzona dažādu antropogēnu ietekmju mazināšanai uz Cenas tīreļa ornitofaunu. Savukārt, migrāciju laikā caurceļojošās zosis un dzērves barojas Jaunmārupes laukos, bet nakšņo Cenas tīrelī un Melnā ezera purvā, nelielā skaitā, iespējams, arī Jaunmārupes laukos. Izvērtējamā teritorijā un tās tuvākajā apkaimē līdz šim nozīmīgas migrējošo putnu koncentrācijas nav reģistrētas.

Var pieņemt, ka plānotajai smilts ieguvei un dīķu ierīkošanai, t.sk., kumulatīvā aspektā (kontekstā ar esošo smilts ieguvi blakus teritorijās) varētu būt lielāka vai mazākā ietekme uz Cenas tīreļa hidroloģisko režīmu, kas, savukārt, varētu pazemināt dabas lieguma putnu dzīvotņu kvalitāti. Tajā pašā laikā apjomīgie vēsturiskie melioratīvie pasākumi purva perifērijā un pašā purvā (joslā starp dabas lieguma un izvērtējamo teritoriju), ļauj pieņemt, ka minētā ietekme varētu būt niecīga vai arī tā varētu nebūt vispār. Tomēr pilnīgai pārliecībai būtu rekomendējams izvērtēt iespējamās hidroloģiskā režīma izmaiņas, kuras varētu radīt plānotā darbība īstermiņā un ilgtermiņā, un to ietekmi uz Cenas tīreli, izvērtējumam piesaistot hidrologu.

Kopējais trokšņa piesārņojums izvērtējamās teritorijas perifērijā plānotā karjera izstrādes laikā varētu palielināties nedaudz, un, spriežot pēc pašreizējā trokšņa piesārņojuma līmeņa, kā arī karjera izstrādātāja plāniem ap smilts ieguves vietu ierīkot augsnes vaļņus, putniem nozīmīgākās Cenas tīreļa platības tas varētu skart nebūtiski vai neskart nemaz. Savukārt, pārējā karjera perifērijā, ņemot vērā to, ka kumulatīvā aspektā smilts izstrādes un tās transportēšanas radītu ietekmju intensitāte telpā un laikā varētu palielināties salīdzinoši nedaudz, tā ir uzskatāma par nebūtisku.

Saskaņā ar SIA KVL Baltic pārstāvja sacīto, pēc smilts atradnes izstrādes un tai sekojošas teritorijas rekultivācijas, teritorijā plānota zivju dīķu ierīkošana komerciālai makšķerēšanai un rekreatīviem pasākumiem. Zivju dīķos nav plānota nedz putnu atbaidīšana, nedz speciāla piesaistīšana, bet atbaidīšanas pasākumi varētu tikt realizēti tikai tajā gadījumā, ja putni, kas uzturētos dīķos, radītu draudus aviācijas drošībai lidmašīnām, kas ielido un aizlido no starptautiskās lidostas "Rīga". Ja tāda nepieciešamība nākotnē radīsies, atbaidīšanas pasākumu kompleksa izstrādei, ņemot vērā aktuālo ornitoloģisko situāciju kā pašos zivju dīķos, tā to perifērijā (līdz 20 km rādiusā), rekomendējams piesaistīt ornitologu. Uzskatu, ka pašlaik tas nav nepieciešams, ņemot vērā, ka tradicionālās migrējošo putnu barošanās, atpūtas un nakšņošanas vietas atrodas pietiekami lielā attālumā no izvērtējamās teritorijas un pēdējā, kā potenciāla putnu koncentrācijas vieta, kā tāda nebūs vismaz to laiku, kāds ir nepieciešams

atradnes resursu pilnīgai izmantošanai un vēl vismaz dažus gadus pēc teritorijas rekultivācijas.

3. Ja atzinumu sniedz par vairākām biotopu grupām, sugām vai sugu grupām, to aprakstu un izvērtējumu atbilstoši šo noteikumu 2.7., 2.8., 2.10. un 2.11.apakšpunktam sniedz atsevišķi par katru biotopu grupu, sugu vai sugu grupu.

Atzinumā tiek izvērtēta plānotā smilts karjera izstrādes un zivju dīķsaimniecības izveides Mārupes novadā, nekustamajos īpašumos „Liellauki” (kadastra Nr. 80760111455, zemes vienības kadastra apzīmējums Nr. 80760110699) un „Strautmaļi” (kadastra Nr. 80760110112) ietekmi uz savvaļas putnu populācijām.

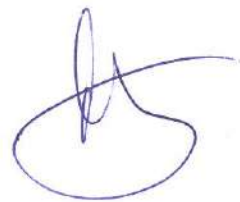
4. Atzinumam pievieno kartoshēmu ar norādītām koordinātām, ja iespējams, – arī kartes un fotogrāfijas.

Kartogrāfiskais materiāls un fotogrāfijas ir iekļautas atzinuma saturā.

5. Atzinumā var ietvert papildu informāciju, ko eksperts atbilstoši savai izglītībai un profesionālajai pieredzei, kā arī iegūtajam sertifikātam sugu un biotopu aizsardzības jomā uzskata par nepieciešamu.

Visa informācija un tās analīze, kā arī secinājumi ietverti atzinuma saturā.

01.10.2018

Rolands Lebuss

tālrunis: 29489097
e-pasts: rolands.lebuss@lob.lv

Documente castrăuilelor
seos (6) lapas.

01.10.2018

PS